

Annonce








Annonce



*En oplagt mulighed for recirkulering kunne være anvendelse af husholdningsaffald, human urin eller behandlet spildevandsslam (biogødning) i landbruget. Men brugen af blandt andet biogødning er kun tilladt i den konventionelle landbrugsproduktion. Foto: Colourbox*

## Kalder økologien på human urin, spildevandsslam og husholdningsaffald?

KRONIK: Ifølge forskere er det svært at finde noget at bekymre sig om mht. tungmetaller, andre uønskede stoffer og jordens frugtbarhed, men hvad tænker forbrugerne om recirkulering fra samfundet?

 Af ICROFS  
 24. september 2021, 09:09  
 Læsetid: 3 minutter  
 [Mark og stald](#)  
 [Kronik](#), [Næringsstoffer](#)

*Af: Helene Uller-Kristensen, kommunikation, Icrofs*

**Økologisk jordbrug har et gødningsunderskud**, der forventes at vokse, hvis arealet for produktionen skal udvides i tråd med regeringens ønsker og EU's Farm to Fork-strategi. Så spørgsmålet er, om vi i fremtiden vil gøre brug af alternative ikke-konventionelle gødningsformer.

De økologiske forbrugere efterspørger rene produkter, der ikke forurener miljøet. Samtidig er der kommet et stigende fokus på genanvendelse af næringsstoffer fra samfundet i jordbrugsproduktionen - også inden for det økologiske jordbrug.

**En oplagt mulighed for recirkulering** kunne være anvendelse af husholdningsaffald, human urin eller behandlet spildevandsslam (biogødning) i landbruget. Men brugen af blandt andet biogødning er kun tilladt i den konventionelle landbrugsproduktion og ikke i den økologiske produktion ifølge EU's nuværende Økologiforordning.

Organic RDD5-projektet RECONCILE, med projektleder Jakob Magid (KU) i spidsen har sat sig for at kortlægge omfanget af skadelige effekter på jordens økosystem ved recirkulering af spildevandsslam, komposteret husholdningsaffald og human urin gennem eksperimentelle undersøgelser og litteraturstudier.

Analyserne bygger på KU-projektet 'CRUCIAL', som i 20 år har bragt human urin, spildevandsslam og komposteret husholdningsaffald ud på forsøgsmarker i Taastrup: Urin i moderate mængder og meget høje mængder af spildevandsslam og kompost. Der er tilført gødningsmængder svarende til over 100 års drift.

**Med andre ord foregår der en tryktestning** for at få en ide om, hvordan jordens økologi påvirkes, og kommende analyser skal vise, hvordan det går med nedbrydningen af mikroplast.

De foreløbige undersøgelser viser, at jordens fødenet af mikroorganismer (bakterier, svampe, protozoer og nematoder) findes i højt antal der, hvor der tilføres organisk stof, og ikke er negativt påvirket i nogle af disse behandlinger.

Derudover ser man, at regnormene stortrives i markerne med spildevandsslam og desuden findes i højt antal i markerne med husholdningsaffald.

**Ifølge forskerne er det svært** at finde noget at bekymre sig om mht. tungmetaller, andre uønskede stoffer og jordens frugtbarhed, men hvad tænker forbrugerne om recirkulering fra samfundet?

Projektets indledende undersøgelser har vist, at cirka halvdelen af de økologiske forbrugere ønsker rene produkter uden brug af konventionel gødning, og den anden halvdel af forbrugere anfører, at det er bæredygtigt at recirkulere. Hen i mod slutningen af projektets interviewundersøgelser blev interviewpersonerne gjort opmærksomme på, at økologien anvender konventionel svinegylle.

**Med disse oplysninger** in mente mener en endnu større andel af de adspurgte forbrugere, at recirkulering er at foretrække frem for brug af konventionel svinegylle – selv om der eventuelt kan være rester af mikroplast, tungmetaller og medicin. RECONCILE vil foretage opfølgende kvantitative studier af forbrugeres holdninger.

I samarbejde med erhvervet og projektets partnere har RECONCILE planer om at forfatte en rapport eller artikel med den oparbejdede viden, som kan bruges i det videre arbejde med recirkulering samt regler for og anbefalinger til økologisk jordbrug, også på EU-plan.

*RECONCILE en del af Organic RDD 5-programmet, som koordineres af ICROFS. Projektet har fået tilskud fra GUDP under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.*